

D'N BLIKKEN EMMER

HEEMKUNDEKRING DE RIPS

De Ripse kassiersfamilie Braks en de Boerenleenbank

Inleiding van het bankwezen tot 1929

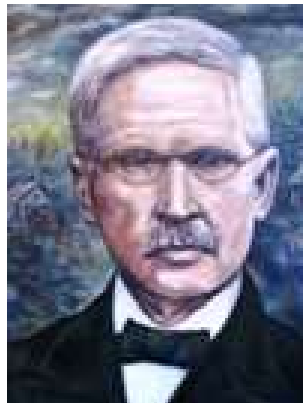
Rond 1900 kwam er op enkele plaatsen al wat meer welstand op het Brabantse platteland wat zich vertaalde in de behoefte voor wat meer woonruimte. Hierdoor ontstonden destijds dan ook wat grotere boerderijen in de naburige dorpen van het 'Landgoed De Rips'.

In deze periode ontstonden ook de eerste boerenleenbanken. De eerste kassiers daar waren boeren die goed "boerden" en dus middelen hadden voor een verbouwing. In de gereconstrueerde boerderij werd de bank van lening in de "goeje kammer" gehuisvest.

Friedrich Wilhelm Raiffeisen (1818-1888)

In 1864 richtte burgemeester Wilhelm Friedrich Raiffeisen in Duitsland de eerste Raiffeisenbank op, met als doel armoede bestrijden door ontwikkeling van de Duitse boeren. Dit idee was geïnspireerd na het zien van de armoede onder de boerenbevolking als gevolg van de terugbetaling van geld aan woekeraars. Na eerst een charitatieve vereniging opgericht te hebben bouwde hij deze later uit naar een "bank van lening". Hij voorzag dat de boeren meer hadden, aan deze duurzame zelfhulp, dan aan enkel charitatieve hulp. Dit heeft nadien in veel landen navolging gevonden.

Wilhelm Friedrich Raiffeisen was coöperatief leider en burgemeester in diverse dorpen in Duitsland.

F.W. Raiffeisen

G. van den Elsen

Pater Gerlacus van den Elsen

Met de oprichting van de N.C.B. (Noord-Brabantse Christelijke Boerenbond) op 17 augustus 1896 kreeg Pater van den Elsen zijn organisatie waarmee hij aan de slag kon om de situatie van de boeren te verbeteren. De doelstellingen van Pater van den Elsen waren verheven maar realistisch, wat blijkt uit zijn woorden:

"den woeker te weren, den landman in zijn nood bij te staan, maar ook spaarzaamheid, naastenliefde, arbeidzaamheid en matigheid te bevorderen"

Nieuwsbrief no. 11

"De kassiers-
familie Braks"

Deze woorden sprak Pater van den Elsen op 11 oktober 1896, bij het instellen van de Commissie Raiffaisen met de taak boerenleenbanken op te richten. In 1897 en 1898 werden de eerste banken in Brabant opgericht en in 1899 werd de Coöporatieve Centrale Boerenleenbank in Eindhoven gesticht als koepel voor de kleine banken. Op 19 november van dat jaar ging Pater van den Elsen persoonlijk naar Milheeze voor een lezing over het nut van een Boerenleenbank. Hij stelde: "de Boerenleenbank werkt in principe heel eenvoudig, wat de een over heeft kan de ander tegen een lage rente lenen voor de aankoop van een paard, een koe, grond of een boerderij"

Milheezer Boerenleenbank

Na deze uitleg werd door enkele mensen uit Milheeze "De Milheeze Boerenleenbank" opgericht en deze was daarmee de 33ste Boerenleenbank van Nederland en de 1^e van onze gemeente. De Rips als dorp bestond toenmalig nog niet doch de geringe bewoners uit dit gebied konden vanaf dat moment voortaan "bankieren" indien gewenst. In 1900 vermeldde het Staatsblad nr 15 de goedkeuring van de bank. Martinus Manders werd directeur en Simon Moors onderdirecteur. Gerard van Scheepstal, Hein Klassen en G. van den Heuvel vormden de Raad van Toezicht. Pastoor van Lieshout werd geestelijk adviseur. Kassier van de bank werd Willem van den Boomen. Hij stond borg voor het geld en hiervoor kreeg hij een jaarsalaris van 10 gulden. Martinus Manders was ook voorzitter van de Boerenbond en de Onderlinge Veeverzekering en mede- oprichter van de Roomboterfabriek Milheeze. De boerenleenbank leende als werkkapitaal 10.000 gulden bij de centrale bank in Eindhoven. De boeren werden aangespoord om zo veel mogelijk geld naar de bank te brengen. Ze kregen daarvoor 3% rente. Het spaargeld kon alleen op zondag bij de kassier worden afgegeven. En het kleinste bedrag dat gespaard kon worden was 25 cent. Dit bedrag werd in 1902 bijgesteld naar minstens 5 gulden. Het hoogste bedrag dat geleend kon worden was 200 gulden, maar met borg van de Raad van Toezicht kon dat verhoogd worden naar 1000 gulden. De rente was 4%. Het ging goed met de bank en in 1902 telde ze 58 leden.

Boerenleenbank Gemert en Pastoor Poell

Deze is opgericht in 1915 en voorzag al meteen duidelijk in een behoefte, met name als spaarbank. Spaargeld kon worden ingelegd tegen 3% rente. Echter geleend werd er nauwelijks in die tijd. Men bezat de nodige schroom om geld te lenen, wat rond die tijd nog als iets schandelijks werd gezien. Doordat het spaargeld slechts moeizaam kon worden uitgegeven kwam de bank in het eerste boekjaar in de rode cijfers met een verlies van f 127.95. Op de algemene ledenvergadering hield Pastoor Poell van Gemert dan ook een krachtig pleidooi om toch vooral ook te lenen en het niet bij sparen te laten. Hij besloot zijn redevoering met de opmerking dat hij in de veronderstelling was een leenbank mede- opricht te hebben en niet enkel alleen een spaarbank. Hij stelde zich zelf als voorbeeld, want hij maakte kenbaar dat hij zelf f 2000,= had geleend bij de bank. Hij zei er echter niet bij, dat hij het bedrag meteen weer bij de bank als spaargeld had ingelegd. (*wellicht tegen de zelfde rente, hij was per slot van rekening geestelijk adviseur nietwaar*).

De terughoudendheid duurde enkele jaren voort. De Eerste Wereldoorlog en de economische malaise droegen hieraan mede bij. Langzamerhand ging het beter. In 1919 bleek het tij gekeerd. Bij de Boerenleenbank werd zo veel geleend, dat de boeren dachten dat het zo niet langer goed kon gaan en velen haalden bevreemd hun spaarcenten bij de bank terug. Pastoor Poell wist ook dit tij weer te keren. In een ledenvergadering motiveerde hij de boeren door te zeggen: "*dat sparen verstandig is, want straks zul je het geld nodig hebben om een nieuw bedrijf te stichten op ontginningsgrond of om je bedrijf gezond te maken en aan te passen aan de eisen van de tijd, zoals een behoorlijke boer betaamt*" (De tijd herhaalt zich blijkbaar steeds weer zoals u ziet)

De nieuwe banken en latere fusies

In 1914 kreeg Bakel een eigen Boerenleenbank. In 1915 volgde Gemert, in 1923 De Mortel, in 1929 De Rips en als laatste in 1954 Elsendorp. Er zijn diverse fusies geweest. Eerst de banken van de voormalige gemeente Bakel, Milheeze en De Rips met het hoofdkantoor in Bakel. De volgende fusie was die met Gemert en haar kerkdorpen samen met Bakel, Milheeze en De Rips en werd Rabobank Gemert genoemd. Vervolgens ging deze grotere bank weer op in Rabobank Peel-Noord waarin ook Beek en Donk en omliggende dorpen zijn opgenomen.

Boerenleenbank De Rips 1929

Jan Braks(1889) kwam oorspronkelijk uit Langenboom evenals zijn vrouw Grada Verstraten(1894).In 1924 had hij samen met plaatsgenoot Sjef Verstraten, de broer van Grada, ieder een stuk grond kunnen kopen in De Rips van de Priesters van het Heilig Hart met pastoor Trines aan het hoofd. De Priesters hadden een paar jaar daarvoor in 1921-22 een nieuwe parochie met kerk, pastorie en school opgericht. Daarnaast waren er een 12 tal dubbele

arbeiderswoningen bijgekomen in het nieuwe dorp. In de gebieden Aarlesche Peel, Vinkenpeel, Klotterpeel en Jodenpeel waren al een 20 tal boerderijen verrezen of in aanbouw en de nieuwe parochie De Rips werd daar mee al een behoorlijke gemeenschap.

Door alle nieuwe initiatieven en activiteiten van vele personen rees inmiddels duidelijk de behoefte binnen het dorp om in een eigen Bank te kunnen voorzien. Ook hiervoor zou men dan niet meer "buitendorps" hoeven.

Nadat de voormannen van de Rips, met name Johan Bellemakers en Piet Hertsig al in 1926 de Boerenbond mee hadden opgericht zagen zij wel kans om te helpen een eigen afdeling van de Boerenleenbank in De Rips mee in gang te zetten. "Meester" Hertsig was al de raadsman voor boer en tuinder en tevens landbouwonderwijzer. Er werd een vergadering uitgeschreven om de bank op te kunnen richten en er kwam een oproep om bestuurs kandidaten te werven.

Eerste Notulen (letterlijke tekst)

Na de eerste vergadering volgen hieronder de letterlijke citaten uit de eerste notulen:

'Algemene vergadering der boerenleenbank te Rips'. Er traden 20 leden toe. De voorzitter van de boerenbond (ook Jan Braks) opende de vergadering met den Christelijken groet en heet allen welkom. Tot bestuursleden werden benoemd de heren Jan Braks, P.J.A.Hertsig en Jac v.d.Laar; tot de leden van de raad van toezicht de heren, J.B.Drenth, G.J.Verstraten, en M. Beckers.

Besloten werd aan te sluiten bij de Coöperatieve Boerenleenbank te Eindhoven; het navolgende reglement werd vastgesteld',

Allereerst zoals gewoonlijk het verdelen van de functies waaruit bleek dat als kassier werd benoemd Jan Braks. Er kwam weer een open plaats in het bestuur omdat G.J. Verstraten zich als zwager van Jan Braks zich te verwant voelde en zich liever terug trok. Bij een tweede algemene vergadering werd in beide vacatures wel voorzien zodat toen definitief het eerste bestuur en de raad van toezicht kon worden geformeerd. Zij luidde als volgt. P.J.A.Hertsig, voorzitter, Jan Braks kassier, J.v.d.Laar bestuurslid, J.Th.v.d.Broek bestuurslid, J.B.Drenth president raad van toezicht, M. Beckers lid raad van toezicht, Adr. Verhoeven, lid raad van toezicht.

Kassier Jan Braks

Voorz. Piet Hertsig

Johan van den Broek

Janus Verhoeven

Jacobus van de Laar

Johan Drenth

Martinus Beckers

Piet van der Burcht

Eerste voorschot

Het eerste voorschot dat in 1929 werd verstrekt was f 1500,= op een boerderij van 12 ha, met als onderpand twee borgen. Zo werkte men de eerste 20 jaar vrijwel altijd met één of twee borgen. Zo gebeurde het dat men in de praktijk voor elkaar borg stond even rijk of liever even arm.

Kassier Jan Braks

Jan werd kassier ondanks het feit dat hij enkel de Lagere School had doorlopen en blijkbaar zag men hem als een betrouwbare, integere maar bovenal "slimme" jonge boer die het financiële en bestuurswerk wel aan zou kunnen. Geen van de andere kandidaat personen had waarschijnlijk een hogere opleiding genoten.

"De Bèste Kamer"

Als huisvesting diende de voorkamer van de boerderij van de familie Jan Braks die tot 1960 een gastvrij tehuis is gebleven voor eenieder die van de diensten van de bank gebruik wilde maken.

Indien de klanten vanaf de huidige Paterslaan, destijds D 48, aankwamen lag de Bankkamer oftewel "De Bèste Kamer" vooraan meteen op de hoek. Om die te bereiken ging men nooit door de voordeur doch achterom door de bijkeuken, de eetkeuken, dan de gang waaraan links de woonkamer lag en naar rechts was de Bankkamer (Bèste Kamer) in het voorhuis. Deze had de grootte van ongeveer 4x 4 meter.

In het midden stond een tafel met een paar stoelen en in de hoek bij het raam stond de zware ijzeren brandkluis. Op de tafel lag een groot kasboek en het geld werd bewaard in een houten sigarenkistje dat in de kluis was opgeborgen.

Bij andere mensen stond de beste fiets meestal onder een deken in de Bèste Kamer, echter bij de familie Braks was dit hierdoor de gang geworden.

Het voorschotboekje

Het pijpenrek

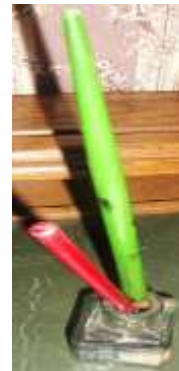
De brievenweger en sigarendoos

De stempels

Inktpot

Inktpennen

Bezoektijden en vergoeding

De vergoeding voor de kassier zou f 50,= bedragen en de bank zou geopend zijn op donderdagmiddag. De meeste bezoekers kwamen in de praktijk echter na 18.00 uur en later stelde Jan Braks eigenlijk alle tijden "beschikbaar"! Zelfs d'n arbeid op het veld bij het rogge maaien met het paard werd soms onderbroken omdat zich een klant aandiende. De kinderen Braks zagen dan de boer al te voet aankomen, waarbij ze wel eens dachten; Zou hij méér tijd hebben dan wij? Vervolgens riep moeder Braks zo hard mogelijk en zwaaide met een rode zakdoek boven het wuivende graan uit ten teken dat er bezoek was. Vader vertrok hierop meteen naar binnen waardoor de kinderen het schoven(garven) binden nu met een man minder moesten doen. Dat gaf wel eens boze gezichten wat begrijpelijk was natuurlijk omdat het langer duurde. *Zoon Theo Braks vertelt:* Eenmaal is het zelfs voorgekomen dat opnieuw zich een klant aandiende waarop vader Braks ook toen meteen het veld verliet en naar binnen ging. Nadat de kinderen Braks alle gemaaide strogarven reeds gebonden hadden vond ons paard dat net als wij stond te wachten, het deze keer wel wat te lang duren blijktbaar, want het dier begon te "slaan". De houten burries van de maaimachine braken waarop vader Braks nadien naar de timmerman Sjef Seijkens in het dorp moest gaan, om de burries te laten repareren. (*Wellicht was de jaarwedde hier al meteen verloren*). Ook buiten de oogsttijd om in de zomer of vanaf het bietenland in de herfst ofwel vanachter de koeien uit moesten de soms onaangemelde bezoekers even worden "bezig gehouden" met een praatje, hetzij door moeder Braks of de kinderen. U kunt zich natuurlijk wel voorstellen dat beiden dan ook niet altijd even gelukkig waren met deze uitgebreide bezoektijden. Zelfs 's zondags voor en na de Hoogmis kon men bij Braks terecht voor bankzaken en dat was gemakkelijk voor die boeren die te voet uit de Peel naar de kerk gingen.

Ook kwam het voor dat door de week na 19.00 uur het gezin Braks aan de keukentafel het Rozenhoedje zat te bidden. De bankbezoekers die moesten wachten bidden dan mee. Dit in tegenstelling tot de Protestant gezindte bezoekers, die gingen dan tijdelijk naar buiten om te wandelen.

Na 20.00 uur werd in die tijd na den arbeid nog dikwijls 'mulke-pap' en 'gebakken piepers' gegeten. Ook dan wachten de boeren geduldig tot men was uitgegeten. Men "keek" mee zogezegd.

Ook kwam het 's winters wel voor dat enkele klanten na hun bankbezoek de gang mee 'overstaken' naar de woonkamer (privé) waar de familie Braks vertoefde.

Na de vele verhalen van hen duurde het verblijf soms toch wel wat te lang en dat uitte zich vooral doordat vader Braks dan tegen 24.00 uur van vermoeidheid zijn pijp wel eens uit zijn mond liet vallen, en zei: Ik weet niet wat jullie doen maar ik ga naar bed!

Anekdoten tijdens de bezoeken volgens Tonia van der Linden-Braks

De meeste boeren kwamen na 18.00 uur en zaten dan te wachten tot ze aan de beurt waren. Op een keer waren enkele boeren aan het klagen dat ze zo veel belasting moesten betalen waarop J.v.d.Br. antwoordde; *"Die veul geld het, moet ook maar veul betalen, ik heb er ginne láást van"*.

Het gebeurde eens dat alle stoelen bezet waren toen K.v.B. binnen kwam. Toen zei Tonia: *Wacht maar efkes, ik haal wel unne stoel uit de kamer, we hebben stuul zat*, waarop K.v.B meteen antwoordde; *"Ge hoeft nou niet zo op te scheppen dè ge zó veul stuul het"*, waarop iedereen moest lachen natuurlijk en K.v.B. het hardst.

Vergaderingen

De leden van het Bestuur en de Raad van Toezicht bestond later uit de volgende personen. Bestuur: Johan Drenth, Luutsen van der Hoff en Johan van den Broek. Raad van Toezicht: Harrie van der Burgt, Sjang Joosten en Ties van den Heuvel. De kinderen Braks moesten dan "vervroegd" naar bed en het ging meestal over hypotheekverstrekkingen. De kinderen konden niet horen wat men zei maar men kon wel horen wie er aan het woord was. Tot die ene keer toen Theo zijn ene oor op de vloer legde en hoorde vragen; *En, van den Broek wat denk jij hier van?*

Waarop van den Broek antwoordde in bedekte termen: *"Ik denk dá dè wel goe kumt!"*

*Familie Jan Braks ca. 1943 met op de achtergrond de Ripse Bank Kamer
V.l.n.r. Theo, Tonia, Jan Braks, Mies, Gerrit, Harry, Grada Braks-Verstraten, Fien en Pieta. (Jo, gestorven)*

Evacuatie oorlog 1940

Meteen bij het begin van de oorlog moesten de Ripse mensen evacueren naar Bakel. Zo ook de familie Braks. Zij wisten inmiddels dat bij Piet Ploegmakers aan de Kruisberg de eikenbomen langs de weg opgeblazen waren en daar de weg versperden naar Milheeze. Tevens lag daar achter het Koordekanaal waarvan de brug opgeblazen was. Daardoor kon men niet met paard en kar vertrekken.

Moeder Braks pakte een kinderwagen, haalde de worsten van de zolder en legde deze onder in de kinderwagen.

Bedje er in en de eenjarige Gerard werd er boven gelegd en onder gestopt.

Vader Jan pakte echter een andere kruiwagen waarin hij de zeer belangrijke “boeken van de bank” onderin verstopte. Deze mochten immers NOOIT verloren gaan!

Bankzaken gestopt wegens difterie in 1942

Van november 1942 tot maart 1943 konden er geen bankzaken worden gedaan wegens de heersende, erg besmettelijke ziekte, difterie binnen het gezin Braks.

Dochter Fien Braks was ernstig ziek en werd bediend maar overleefde. Zoon Gerrit was eveneens zo ernstig ziek dat men dacht dat hij eveneens zou overlijden net als zijn 15-jarige broer Jo. Vader Jan Braks was ten tijde van de begrafenis van zijn zoon zo ziek dat hij met een deken over zijn hoofd met 40 graden koorts!! door het huis liep.

De gehele familie Braks had al die tijd huisarrest zogenaamd behalve moeder, zoon Harry en dochter Pieta.

Niemand mocht bij hen in de buurt komen. Dus ook het bestuur van de bank niet. De Boerenleenbank van De Rips lag dan ook geheel stil in die tijd.

Bijzonder prijzenswaardig is het feit dat al die moeilijke tijd er één man in De Rips was die de familie Braks hielp en bijstond en dat was Bert van den Broek. Ook al lag het mogelijke besmettingsgevaar op de loer, hij verrichtte deze moedige daad ondanks diverse zeer ernstig bezorgde bedenkingen van de naaste familie en bekenden.

Nog geen telmachine.

Jan Braks telde vroeger nog altijd met kolommen. Indien vader Jan wel eens vermoeid raakte en na diverse keren het nog steeds niet precies klopte, gaf hij wel eens aan: *Tonia; ik kan er niet uit komen, kom eens helpen.*

Vervolgens hielp Tonia met tellen en de controle kwam daarna altijd goed.

Geldtas

Jan Braks bewaarde het geld allemaal in een sigaren kistje, dat in de kluis werd bewaard!

Later werd er door Harry toch voorgesteld dat er een lederen tas moest komen met vakken voor alle soorten papier geld. Briefjes van f1000, = f500, = f200, = f100, = f50, = enz. Harry kocht de tas en vader Jan noemde deze eenvoudig “De Tas” maar vond de aankoop veel te duur en noemde het totale geldverspilling.

Met de verhuizing vanaf de Ripsestraat naar het nieuwe bankgebouw aan de Meester Hertsigstraat kwam de tas weer tevoorschijn en is nu nog steeds in bewaring bij oud-kassier Harry.

De Ripse geldtas

Jan en Grada Braks naast de “achteromdeur” in de tijd dat Jan stopte als kassier

In 1954 na 25 jaar kassierschap vond de inmiddels 65 jarige Jan Braks het toch wel welletjes en dacht aan stoppen als kassier.

Er werd een oproep gedaan in De Rips om zich mogelijk kandidaat te stellen als kassier. Er dienden zich 6 sollicitanten aan waarvan er 4 boer waren.

Harry Braks kreeg uiteindelijk de voorkeur van het bestuur omdat hij zojuist zijn opleiding als onderwijzer had afgerond in Baarle Nassau en een benoeming in De Mortel had gekregen. Vanwege een tekort aan onderwijzers had Harry ook Dienstvrijstelling gekregen wat destijds een bijkomend voordeel was natuurlijk.

Wie was kandidaat Harry Braks eigenlijk?

Toen Harry 14 jaar oud was ging hij van de Lagere School in De Rips naar de Kostschool in Oss voor een Mulo opleiding die 3 jaar duurde en gerund werd door de Fraters van Tilburg.

Daarna volgde hij de kweekschool in Baarle Nassau. Vanwege het feit dat Harry “iets te oud” was kon hij namelijk in Den Bosch niet terecht voor plaatsing. Hij ging in Ulicoten in de kost bij de familie Geerts. De opleiding werd gerund door de: Broeders De La Salle.(Broeders van christelijke scholen die ook in Stevensbeek les gaven).

Hoe werd Harry kassier?

Harry vertelt: *Het was kermis in De Rips en ik weet nog goed dat mijn aanstelling door de microfoon in de danstent achter café van de Ven in De Rips werd aangekondigd.*

Nadien voerde hij het kassierschap uit in de "Bèste Kamer" van het ouderlijk huis, de boerderij, vanaf 1954 na 17.00 uur als hij thuis was van het les geven aan de school in De Mortel.

Nieuw bankgebouw aan de Ripsestraat.

Door de stormachtige ontwikkelingen in de land en tuinbouw groeide men bij Braks toch langzamerhand de kamer uit door de drukkere bankwerkzaamheden.

Rond die tijd in 1960 wilde Harry trouwen met Pieta van Gemert uit Mill en zij wilden een huis bouwen aan de Ripsestraat 11.

Tevens werd er besloten om aan het nieuwe woonhuis een aanbouw te plaatsen waarin de nieuwe Boerenleenbank van De Rips gevestigd kon worden.

Architect en buurman Jan Fransen uit de Rips maakte de bouwtekeningen en de aannemer Van Bommel-van der Horst uit Langenboom heeft het pand als bank- woonhuis gebouwd.

*De nieuwe Boerenleenbank
aan de Ripsestraat*

Jan Braks overleden.

Tijdens het helpen bij het grondwerk maken voor het nieuwe bank- woonhuis gebouw aan de Ripsestraat werd Jan Braks ziek in de vorm van een soort griep/longontsteking. De ziekte werd zo ernstig in korte tijd dat hij hieraan helaas ook heel snel overleed in maart 1960 net voor de opening van het nieuwe bankgebouw.

Dagelijkse werkzaamheden.

Rond die tijd ging er nog veel Kasgeld om wat dikwijls naar Jaantje Baltussen in het Postkantoor werd gebracht waar het werd aangeboden ten verzending. De gevulde envelop werd met een rode stempel verzegeld en aangetekend naar C.C.B. in Eindhoven gestuurd. Soms gingen er vele duizenden guldens in zo'n envelop mee.

Op Oudjaarsavond waren Harry en Pieta samen altijd extra druk. Wellicht ging het wel met olieballen gepaard, doch alle spaarbankboekjes moesten worden afgesloten waarbij de rente met de hand werd ingeboekt op lijsten. Hier kwamen de kantoor werkzaamheden die Pieta voorheen gedaan had bij de Boerenbond te Mill dan ook extra goed van pas.

Geld bestellen.

Om een hypotheek af te sluiten van f 50.000,= bijvoorbeeld, nam Harry eerst de f 50.000,= in contanten mee naar de notaris in Helmond. Daarna moest het geld weer terug naar De Rips.

Geld werd telefonisch besteld bij het hoofdkantoor in Eindhoven. Vandaar werd het per post, aangetekend en met een rode zegel verzegeld verstuurd. Het was dan ook geen uitzondering als er f 50.000,= in de envelop zat.

Het bidprentje van Jan Braks **Eiergeld**

Aan de Burgemeester van de Wildenberglaan no 31 woonde destijds broer en zus, Piet(je) en Miet van Doren. Beiden hadden een aanstelling bij de Eierbond.

Nadat de Eiermijn uit Roermond wekelijks de eieren van de Ripse boeren had ontvangen kreeg Miet de te ontvangen bedragen door van de Eiermijn. Zij gaf dan aan Harry de kassier door hoeveel geld ze 's zaterdags kwam afhalen bij de bank om uit te betalen.

Alle geld werd door haar precies uitgeteld in briefjes van f1,=, f2.50, f5,= en er kwamen de nodige centen bij te pas. Zij deed het geld in aparte bruine zakjes welke "eierzakjes" werden genoemd.

Zaterdags ging Miet vervolgens de zakjes met geld met de fiets rond brengen bij elke boer die eieren geleverd had. Wellicht dat de maandag daarop de boer dan weer naar De Rips fietste om het geld weer naar de kluis in de bank te brengen. *(van elektronisch bankieren had men dan ook nog nooit van gehoord)*

Melkgeld

Het melkgeld voor de Ripse boeren werd door de melkfabriek De Eendracht uit St. Anthonis opgegeven aan de bank daar, waarna door de melkfabriek de zakjes werden klaar gemaakt.

De geldzakjes werden door Hein van der Hulst Sr. (maar ook anderen) tegelijk met de lege melktuiten meegenomen, waarna het geld aan de boer of boerin werd afgegeven en tevens de lege melktuiten werden terug gebracht naar de veehouder. Toon Beckers deed het zelfde voor melkfabriek Nutricia uit Cuijk.

Extra personeel

In het begin dat ze getrouwd waren hielp Pieta met het typen van de 60 dagafschriften in de week. Later kwam ter ondersteuning Wies van den Eertwegh uit Elsendorp werken omdat de bank overdag voortaan open moest zijn. Daarna kreeg Els van den Heuvel in 1965 een aanstelling en vervolgens Nellie Vos en Anneke Fleuren. Harry kwam destijds gedurende diverse jaren tussen de middag even naar huis om een paar minuten te kijken op de "Bank" hoe alles verliep.

In 1970 heeft Harry de keuze gemaakt om te stoppen met de bank omdat het werk toch te veel werd en hij het gezinsleven voor wilde laten gaan. Er waren inmiddels vier dochters geboren en hij is daarna enkel met het onderwijs door gegaan.

Vanaf het moment dat Harry de bank verliet, konden ook verzekeringen worden afgesloten toen het verzekeringskantoor van Jan Baltussen uit Oploo werd overgenomen en Jan zelf in De Rips kwam werken. Hij werd

later opgevolgd door Michel Toonders. Vanaf 1972 konden bij Els van den Heuvel ook vakantie-reizen naar eventuele verre bestemmingen geboekt worden aan de bankbalie.

Els v.d. Heuvel telt het kasgeld voor W.v.Bakel vanachter de balie met kogelvrij glas (1972)

Harry Braks stopt en Gerrit Ermens begint.

Harry is gestopt in 1971 na 17 jaar het kassierschap te hebben uitgevoerd. Samen met zijn vader Jan heeft de familie Braks dan ook ruim 40 jaar aan het hoofd gestaan van de Ripse Boerenleenbank en het financiële wel en wee van bijna de gehele Ripse financiële wereld behartigd.

In 1971 begon Gerrit Ermens als kassier in het Ripse Bankkantoor aan de Ripsestraat 11.

Harry met Pieta, zijn eerste bank hulp

Naast zijn functies als onderwijzer aan de lagere school van de Mortel en kassier van de Boerenleenbank heeft Harrie zich ook bijzonder verdienstelijk gemaakt op muzikaal en bestuurlijk gebied. Hij was vele jaren organist in De Rips en omliggende dorpen, dirigent van diverse koren en bestuurslid van de fanfare.

In 1997 ontving hij als dank een Koninklijke Onderscheiding en wel als Ridder in de zesde Graad als lid in de Orde van Oranje Nassau. Daarnaast viel hem in 1998 de kerkelijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice ten deel.

Samenvattend kunnen we concluderen dat de familie Braks op diverse terreinen een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan de ontwikkeling van het pioniersdorp De Rips.

Rabobank

In 1972 is er een fusie geweest tussen de Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Bank en de Coöperatieve Centrale Boerenleenbank. Zij gingen daarna verder onder de naam RABO bank, wat de afkorting is van de namen Ra(iffeisen) en Bo(erenleenbank).

Door de steeds grotere eisen in de bankwereld werd ook het Ripse kantoor aan de Ripsestraat te klein en werd er een nieuw bankgebouw geopend op de hoek van de Lambertweg en de Meester Hertsigstraat. (Deze straat is vernoemd naar de medeoprichter en directeur van de bank gedurende 33 jaar Piet Hertsig.) Het personeel ging mee over en de opening werd groots gevierd. Als dank voor de 65 jarige relatie met alle Ripsenaren werd het kunstwerk "De Pionier" geschonken in 1994. Toen de fusie met Bakel en Milheeze doorging in 2004 werd het bankgebouw overbodig en kreeg het een woonbestemming. Hierdoor kwam er een einde aan de 75 jarige verbinding van de Ripse bevolking met de Boerenleenbank/Rabobank.

Bankgebouw aan de Meester Hertsigstraat 1976-2004

Opgetekend door Bernard Ploegmakers
Met dank aan Doreen Raaijmakers en Els van den Heuvel.
Bronnen:

Harry en Pieta Braks-van Gemert, Tonia v.d.Linden-Braks, Theo Braks
Gemerts Heem: nummer 2 zomer 2013 een nieuwe Boerenleenbank door Harrie Verkampen.
Zie ook: Ad Otten, Anekdotisch bank boek-Van halve cent tot Gemertse gulden.

Boerenleenbank De Rips 50jarig bestaan; Het ontstaan van de Rabobank Rips tot heden.
Eindhovens Dagblad div. krantenartikelen.

Foto's interieur; Bankkamer Boerenbondsmuseum Gemert
Foto interieur Boerenleenbank Ripsestraat: uit film 1972 bewaard gebleven door Jan Franssen.

Deze nieuwsbrief kwam tot stand m.m.v.

Bernard Ploegmakers
☎ 0623901706
Herman van den Broek
☎ 0647786645

Secretariaat:

G.M. van Geffen
Ripsestraat 23a
5764PE De Rips

0493-599450
gmvangeffen@planet.nl

Het lidmaatschap bedraagt € 15,- per jaar over te maken op rekening nr. 136131654 t.n.v. Heemkundekring D 'n Blikken Emmer o.v.v. naam en emailadres

